

ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้
เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๖๗

อนุสนธิ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๘ และ ข้อ ๙ (๓) กำหนดให้หน่วยงาน แต่ละระดับ การศึกษาและรูปแบบการศึกษา ดำเนินการจัดทำประกาศที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตในระดับการศึกษาและรูปแบบการศึกษา เพื่อเป็นการเปิดโอกาส ให้ผู้เรียน และประชาชนได้นำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ มาสะสมเทียบโอน และใช้ประโยชน์ ในการเพิ่มคุณวุฒิ การศึกษาต่อ และการทำงาน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และ มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับมติคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ครั้งที่ ๕๘๖/๕/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ อธิบดีกรมส่งเสริม การเรียนรู้จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทาง การดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๖๗ ”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ใช้บังคับแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ขึ้นทะเบียนเป็น ธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย” หมายความว่า ระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตและกลไกการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน ที่ได้มาจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หรือการศึกษา ตามอัธยาศัยหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้มาจากการศึกษา การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การวัดระดับ ภาษาตามมาตรฐานสากล หรือสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติหรือการเรียนรู้จริง ในที่ทำงานระหว่างการศึกษาหรือการประกอบอาชีพที่ได้รับการประเมินให้เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ให้สามารถเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษาได้

“การศึกษา ...

“การศึกษาในระบบ” หมายความว่า การศึกษา วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

“การศึกษานอกระบบ” หมายความว่า การศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม และให้หมายรวมถึงการศึกษาต่อเนื่องด้วย

“การศึกษาตามอัธยาศัย” หมายความว่า การศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ

“การศึกษาต่อเนื่อง” หมายความว่า เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบที่เป็นหลักสูตรระยะสั้น การจัดการศึกษาสายอาชีพ กลุ่มสนใจที่จัดตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ ทักษะชีวิต การพัฒนาสังคมและชุมชน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต

“ผลการเรียน” หมายความว่า ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ คุณธรรมจริยธรรม และลักษณะบุคคลหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ได้จากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ซึ่งสามารถแสดงในรูปของคะแนน ตัวเลข ตัวอักษร คำ หรือแต่มีระดับคะแนนที่สามารถนำมาคิดคะแนนผลการเรียนหรือคำนวณแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมได้

“ผลลัพธ์การเรียนรู้” หมายความว่า ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งได้จากการศึกษา การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล หรือการสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติหรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษา หรือการประกอบอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด หรือตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

“การเทียบโอน” หมายความว่า การดำเนินการเทียบโอนหน่วยกิต ซึ่งมี ๒ ลักษณะ ได้แก่ (๑) การโอนผลการเรียน โดยนำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ มาประเมินเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษา และ (๒) การเทียบระดับศึกษา โดยนำผลการเรียนหรือผลลัพธ์การเรียนรู้มาเทียบระดับการศึกษาเพื่อให้ได้ระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับระเบียบของสถานศึกษานั้น ๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

“ผู้เรียน” หมายความว่า ผู้ที่ลงทะเบียนสะสมหน่วยกิตกับสถานศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

“ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” หมายความว่า การศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เกิดขึ้นจากการสะสมหน่วยกิตของผู้เรียนในธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

“สถานศึกษา”

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ที่ขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อ ๕ การดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ดำเนินการดังนี้

๕.๑ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ แต่งตั้งคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และเชื่อมโยงฐานข้อมูลของธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา และธนาคารหน่วยกิตกลางให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวทางตามประกาศนี้ และที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

๕.๒ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการดังนี้

(๑) ขับเคลื่อน กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตของสถานศึกษา ประสานงานกับธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด ธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา และธนาคารหน่วยกิตกลาง ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนดไว้ในประกาศที่เกี่ยวข้อง

(๒) รับคำร้องและพิจารณาให้ความเห็นชอบสถานศึกษาที่มีความประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ก่อนแจ้งไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อดำเนินการรับรองและขึ้นทะเบียนสถานศึกษาดังกล่าวให้เป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๓) เสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นต่อสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ในการออกคำสั่ง ประกาศ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา ที่เป็นไปตามประกาศฉบับนี้และที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ องค์ประกอบของคณะกรรมการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัด ให้เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด

๕.๓ สถานศึกษาที่มีความประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตระดับจังหวัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนแจ้งไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อดำเนินการรับรองและขึ้นทะเบียนสถานศึกษาดังกล่าวให้เป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์...

ข้อ ๖ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการสะสมหน่วยกิตจากผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้
ในธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
มีดังนี้

๖.๑ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนเพื่อสะสมหน่วยกิตในสถานศึกษาได้มากกว่าหนึ่งแห่ง

๖.๒ การสะสมหน่วยกิตจากผลการเรียน และผลลัพธ์การเรียนรู้ สถานศึกษา
ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้กำหนด หรือตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

ข้อ ๗ การบันทึกผลการเรียน และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในธนาคารหน่วยกิตให้
ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีผู้เรียนได้รับหน่วยกิตจากการลงทะเบียนเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ
รายวิชา หรือวิชาที่เป็นไปตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นธนาคารหน่วยกิตสถานศึกษา
ให้สถานศึกษบันทึกผลการเรียนตามคะแนนตัวเลข ตัวอักษร คำ หรือแต้มระดับคะแนนที่ได้

๗.๒ กรณีที่ผู้เรียนได้รับหน่วยกิตจากการเทียบโอนผลการเรียนที่ได้มาจากการศึกษา
ในระบบ การศึกษานอกระบบ การจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ หรือการศึกษาตามอัธยาศัยหรือผลลัพธ์
การเรียนรู้ที่ได้มาจากการศึกษา การฝึกอบรม การรับรองมาตรฐานอาชีพ การวัดระดับภาษาตามมาตรฐานสากล
หรือสะสมประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติหรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการศึกษา
หรือการประกอบอาชีพที่ได้รับการประเมินให้เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ให้สถานศึกษา
บันทึกผลการเรียน โดยไม่กำหนดระดับคะแนนตัวอักษร หรือแต้มระดับคะแนน หรืออาจจัดให้มีการประเมินใหม่
เพื่อวัดระดับผลการเรียนและบันทึกผลการเรียนตามระดับคะแนนตัวอักษรหรือแต้มระดับคะแนนที่ประเมินได้
โดยให้จัดทำหลักฐานข้อมูลประกอบการเทียบโอนและบันทึกไว้ด้วย

ข้อ ๘ การขอจบการศึกษาของผู้เรียนในธนาคารหน่วยกิตตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามระเบียบและแนวปฏิบัติการวัด
และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหลักสูตรที่ใช้
ในการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ

ข้อ ๙ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวได้หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ
นอกเหนือจากที่กำหนดในประกาศนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการธนาคารหน่วยกิตระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน รูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และให้ถือคำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายธนากร ตอนเหนือ)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้